

ג: עין משפט
גז מצינה

א' מ"ג פ"ג מלכות
דעות הלכה ד'
א"ב מ"ג פ"ג מלכות
א"ב הלכה ב' פ"ג
הר"ע מ"ג
ג' מ"ג פ"ג מלכות
מפנה מ"ג פ"ג מלכות
הקבוצה
הלכה י'

רבינו חננאל

ואקשקו אטו טמא מי
לא כתיב בחורה, ופיקוקו
אלא כל היבא דרבי
הרד"ה נהנה משתעי דרך
כבוד, ורבי מביקס טמא
שצריך לומר לא טהור,
שהו קיל אחיות וזה
שם אחיות, משתעי דרך
קצרה, ואמרין וכל היבא
דכי הרדי נהנה משתעי
בלשון כבוד והא אשכחן
דמפס קרא ויבנת והא
רוכבת וישבת דכי הרדי
נינה ולא משתעי דרך
כבוד, ופיקוקו רכבת מתיב.
ואם יז לומר יבנת ישבת
אשכחן ויז, לא אשכחן
ירושלם חסר ויזי אלא
אשכחן ויז, לויכך, לפיכך
כתי' רכבת בלשון קצרה,
שכל ישבת מלא כבוד,
בגון וישבת בארץ צדק,
והיא וישבת תחת חסד,
וכשמשחור אינו מחסור
אלא למירשד או לומר, אף
כאן אילו כתיב וישבת על
החמור היה צריך לכתוב
מלא, לפיכך כתיב רכבת
בלשון קצרה, כפי פסקי.
פירוש נכרי טעם מלא ככל
אמרין, כלומר ומלאו בני
כעס שלנו מן ההלכה,
שכענו כפינו, כדחנן
בתיב האברים והפרדים
שלא נאכלו כפינו
סניקין אותן בערי המזבח.
ו"א גי' שמשפס ביט
ומתחבת לצאת משם איתו
יכול, וזה שאמר כבוד
אחז (פסוק ואלא) בסניקין
לאן אשכחתי רב בחירה
לפי שדבר על מצעו נגזר.
ופי כבוד אמר כבוד חזיר.
בתיב טהרה, כלומר
נזהרין על כתיבת ענינים,
ובפסיקה בפסיקה הוהים
אין נזהרין כל כך, פירוש
הענינים עוללין לקבל
טיהרה מפני שהמשיקה
בשבת מפני לוחות שבת
כשתה, מה שאין כן
בדברים, ואפי' שניתן
מכשירין, כדחנן טהרה
משקן הן הטל והמים
והיין והשמן והדב ויהלבו
ודבש דבורים, ושבת
לזה שאמר מפני מה
אין מוסקין בטהרה ולא
הוציא טהרה ספיר,
וזה שאמר הוהו כתיב
הגיעני כונב הלמאה שהוא
שרץ כרי, שהשן פסול.
פירוש דבר ע"ז דרביה
לשענה א"ל לקבילה,
ושניתן פסולין לכהונה,
פי' הכהנים שמשחו לע"ז
פסולין, כדחנן בסוף
מנחות הכהנים שמשחו
בבית חזוני לא ישמשו
במקדש בירושלים ואין
צריך לומר לרוב אחז,
שנאמר אז לא יעלו כהני
הכהונה אל מזבח ה',
כלומר בבית חזוני פסולין
הן וכל שכן לע"ז עצמה.
ואקשקו והתן במסכת
קדושין אין בודקין לא

לא עין עינין עין עין.

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

בל היבא דבי הרדי וכו', ולכן עקס הכתוב ללמדנו שלעולם
יספר אלס בלשון נקיה ואס לא היה עוקס אס כן מהיבא
מימי אפילו היבא דכי הרדי ניהו: **רבבת בתב.** וא"ת לכוונ
נמי ישבת ואומר ר"י דלא מני למיכתב ישבת דכל היבא דכתב ישב
בלל וי"ו אחא לדרשה כדדרשין
ולוט ישב בשער סדום אותו היום
מניחו שופט (בגלשתי רנה פרשה ז')
אין מוסקין בטהרה. מפרש ה"ר
יוסף דעממא דנצירה דפ"ק
דשבת (ד' י' וסס) לא שייכי במסקיה
דשמא יבגרו בקופה מוזפפת והיה
נמי פעמים שארס הולך לכרמו ורואה
אשכול שביכרה סוחטו ומולפו ע"ג
ענינים וכשעת נצירה עדין משקה
טופס עליהן דנזימס אינו רגיל
לעשות כן שאינו משקה ואינו חשוב
כדאלמ הכס ואינו רואה דנקימה:
שמוין פסול. פירש רבינו חננאל
דנר ענדת כוכבים דכתיבי
(שמות נב) לשמלה דקמימס ופסול
לכהונה דמתן במסכת מנחות (דף קט.)
כתיב שמשו צנית חזוני לא ישמשו
במקדש ואין ל"ל לדבר אחר פירוש
לע"ז שנאלמ אף לא יעלו כהני
הכהנים אל מזבח ה':

ואנא אבי"טא משו"ש שופרי.
משאל אף רחיה שנאלמן לכל
הנא לפנינו ואומר ישראל אי דשאני
הנא דרוכב ישראל היו ואלוהין נמר
רוכב אף יש להביא רחיה מפרק
החולץ (דף מה. וסס) דלמר ליה ע"י הכד
גלי או נסיב נח מייק וכן ומההוא
דלחא לקמיה דרבי יהודה ואמר
נגיירתי בני לבין עממי אמר ליה
נאלמן אחא לפסול את עמלמן וזי אחא
נאלמן לפסול את צדק ויהיו משום
דמני למימר ישראל אי והא דלמר
נחולץ (דף מו.) מי שנא ואמר גר
אי יבול נקבלנו תלמוד לומר אמן
נמוחק לך התם מיירי נמוחק לן
נצדמהי ה"ס נכרס דאי ללא
הכי נאלמן נמינו דאי בני אמר
ישראל אינו: **מאליה** מי קספו
דך. אע"ג דגדי אף אלימו קרינה
רוכב פסיהס היה טלה או שמה הגדי
לו ורבי יהודה כן נמלוך דאי ללא
לרגל מייל' שלא היה לו קרקע או זקן
היה שאינו יכול להלך כרגליו דפטור
מפסק כמו מלאה א"ג נזיבין מו"ל
היא כדמוכ כפסירי צפ' ראה ועד
נמרגס ירושלמי (בגלשתי י') וארך
והדס ונזיבין וקטיספי:

חקוקאה. פי' רבינו חננאל
סופר ור"י פירש
מעיר חקוקה היה נספר יהושע ועו':
אנא
דרב אידי אמרו ליה זיל ברוק מאי דיניה אתא אשכחיה דנח נפשיה קרעיה
ללבושיה ואהדריה לקרעיה לאחוריה וכבי ואתי אמרו ליה נח נפשיה אמר
לרו אנא לא קאמינא י'ומציא דבה הוא כסיל יוחנן חקוקאה נפק לקרייתא כי
אתא אמרו ליה חזינן נעשו יפות אמר להם שעורים נעשו יפות אמרו
ליה צא ובשר לסוסים ולחמורים דכתיב יהושע ויהתבן לסוסים ולרכש
מאי היו לבימור אשתקד נעשו חזינן יפות אי נמי עדשים נעשו יפות:
ומכלל דכריי משמע שהתעיס לא נעשו יפות ולא היה רואה להוציא דבר קללה מפיו:

משום בניו. שהן זכרים כתב לשון רכיבה: **דכי הרדי ניהו.** שאין
אורך בלשון לא מן המגוה וכן בלשון כבוד: **וכל היבא כו'.**
והני דלעיל עיקס ללמדך שצריך לומר אחר לשון נקי ובשאר מקומות
כתיב לשון מגוה וקצר ללמדך
משום בניו אורחא הוא והכתיב יהיה
רוכבת על החמור התם משום ביעותותא
דליליא אורחא הוא ואיבעית אימא משום
ביעותותא דליליא ליבא משום ביעותותא
דדוד איבא ואיבעית אימא ביעותותא דדוד
נמו ליבא משום ביעותותא דהר איבא
ובאורייתא מי לא כתיב טמא אלא כל היבא
דכי הרדי ניהו משתעי בלשון נקיה כל
היבא דנפישין מילי משתעי בלשון קצרה
כדאמר רב הונא אמר רב ואמרו לה אמר
רב הונא אמר רב משום ר"מ "לעולם י'ושנה
אדם לתלמידו דרך קצרה וכל היבא דכי
הרדי ניהו משתעי בלשון כבוד והא רוכבת
ויושבת דכי הרדי ניהו וקאמר רוכבת רכבת
כתיב הגהו תרי תלמידי דהוו יחבי קמיה
דרב חד אמר שויתנין האי שמעתא כדבר
אחר מסנןן וחד אמר שויתנין האי שמעתא
כגדי מסנןן ולא אישתעי רב כהדי דהאך
הנהו תרי תלמידי דהוו יחבי קמיה דהלל
וחד מינייהו רבן יוחנן בן זכאי ואמרו ליה
קמיה דרבי וחד מינייהו רבי יוחנן חד אמר
מפני מה בוצרין בטהרה ואין מוסקין בטהרה
וחד אמר מפני מה בוצרין בטהרה ומוסקין
בטומאה אמר מוכותח אני בזה שמורה
הוראה בישראל ולא היה ימים מעטים עד
שהורה הוראה בישראל הנהו תלתא כהני
חד אמר להו הגיעני כפול וחד אמר הגיעני
כזית וחד אמר הגיעני כונב הלמאה ברוקן
אחריו ומצאו בו שמוין פסול והא (תניא)
אין בודקין מן המזבח ולמעלה לא תיבא
שמוין פסול אלא אימא שחין פסול ואי בעית
אימא שאני התם דאיהו דארע נפשיה ההוא
ארמאה דהוה סליק ואכיל פסחים בירושלים
ערל לא יאכל בו ואנא הא קאכילנא משופרי
שופרי אמר ליה רבי יהודה בן בתירא מי
קא ספו לך מאליה אמר ליה לא כי סלקת
להתם אימא להו ספו לי מאליה כי סליק
אמר להו מאליה ספו לי אמרו ליה ז"אליה
לגובה סלקא אמרו ליה מאן אמר לך הכי
אמר להו רבי יהודה בן בתירא אמרו מאי
הוא וקמלוהו שלחו ליה לרבי יהודה בן
בתירא שלם לך ר' יהודה בן בתירא דאת
בנציבין ומצודתך פרוסה בירושלים רב
כהנא חלש שדרוה רבנן לר' יהושע בריה

רב
ומכלל דכריי משמע שהתעיס לא נעשו יפות ולא היה רואה להוציא דבר קללה מפיו:

משום בניו. שהן זכרים כתב לשון רכיבה: **דכי הרדי ניהו.** שאין
אורך בלשון לא מן המגוה וכן בלשון כבוד: **וכל היבא כו'.**
והני דלעיל עיקס ללמדך שצריך לומר אחר לשון נקי ובשאר מקומות
כתיב לשון מגוה וקצר ללמדך
משום בניו אורחא הוא והכתיב יהיה
רוכבת על החמור התם משום ביעותותא
דליליא אורחא הוא ואיבעית אימא משום
ביעותותא דליליא ליבא משום ביעותותא
דדוד איבא ואיבעית אימא ביעותותא דדוד
נמו ליבא משום ביעותותא דהר איבא
ובאורייתא מי לא כתיב טמא אלא כל היבא
דכי הרדי ניהו משתעי בלשון נקיה כל
היבא דנפישין מילי משתעי בלשון קצרה
כדאמר רב הונא אמר רב ואמרו לה אמר
רב הונא אמר רב משום ר"מ "לעולם י'ושנה
אדם לתלמידו דרך קצרה וכל היבא דכי
הרדי ניהו משתעי בלשון כבוד והא רוכבת
ויושבת דכי הרדי ניהו וקאמר רוכבת רכבת
כתיב הגהו תרי תלמידי דהוו יחבי קמיה
דרב חד אמר שויתנין האי שמעתא כדבר
אחר מסנןן וחד אמר שויתנין האי שמעתא
כגדי מסנןן ולא אישתעי רב כהדי דהאך
הנהו תרי תלמידי דהוו יחבי קמיה דהלל
וחד מינייהו רבן יוחנן בן זכאי ואמרו ליה
קמיה דרבי וחד מינייהו רבי יוחנן חד אמר
מפני מה בוצרין בטהרה ואין מוסקין בטהרה
וחד אמר מפני מה בוצרין בטהרה ומוסקין
בטומאה אמר מוכותח אני בזה שמורה
הוראה בישראל ולא היה ימים מעטים עד
שהורה הוראה בישראל הנהו תלתא כהני
חד אמר להו הגיעני כפול וחד אמר הגיעני
כזית וחד אמר הגיעני כונב הלמאה ברוקן
אחריו ומצאו בו שמוין פסול והא (תניא)
אין בודקין מן המזבח ולמעלה לא תיבא
שמוין פסול אלא אימא שחין פסול ואי בעית
אימא שאני התם דאיהו דארע נפשיה ההוא
ארמאה דהוה סליק ואכיל פסחים בירושלים
ערל לא יאכל בו ואנא הא קאכילנא משופרי
שופרי אמר ליה רבי יהודה בן בתירא מי
קא ספו לך מאליה אמר ליה לא כי סלקת
להתם אימא להו ספו לי מאליה כי סליק
אמר להו מאליה ספו לי אמרו ליה ז"אליה
לגובה סלקא אמרו ליה מאן אמר לך הכי
אמר להו רבי יהודה בן בתירא אמרו מאי
הוא וקמלוהו שלחו ליה לרבי יהודה בן
בתירא שלם לך ר' יהודה בן בתירא דאת
בנציבין ומצודתך פרוסה בירושלים רב
כהנא חלש שדרוה רבנן לר' יהושע בריה

מסורת הש"ס

6) חילין סג' זו ומקן
7) קדושין ע"ג. ד' ונקטין
8) ס' נתי' ממוסס.
9) ג' נתי' מ' ו' ע"ג מ"ס
יבמות מ' ד' מ' ומקן.
10) ו"ב מ"ג משנה למקן
11) פ"ח מה' ק"ס ו"ס
מ"ב סוף דבר דברי מ"ס
אלא מתחלתם ועד סופם
נ"רסם אלל תלמיד.

תורה אור השלם

1. והיה הוא רכבת על החמור וירדת בסתר הרי יתגד דוד ואניו ירדום לקראתה וחפשו אתמו: שמואל א' כ' כ' ויאמר י' אל משה ואהרן ואת אהרן תפסח כל בן גבר לא יאכל בו: שמו"ב מ' ג' ובי יגד אהרן נר ועשה פסח לוי המולול כל זכר וזקן יקרב לעשותו והיה באוהר הארץ וכל ערל לא יאכל בו: שמו"ב מ' ג' מ' כ' ומוצא דבר הוא כסיל: משלי י"ח 5. והשעירי והחבן לסוסים ולרכש ובאו אל המקום אשר יהיה שם איש במשפטו: מלכים א' ח' ח'

גליון הש"ס

ש"י י"ה בני פסוקי
גדי ע"י כ' כהנ"ג
כ"ג דמסקת תמיד:

מוסף רש"י

אין בודקין מן המזבח ולמעלה. הפסול לנדות כמחיות ומלא שמי לזיב שמש על המזבח כדעו שמיים הוא (פסוקי טו.) אלוה לגבה סלקא. אלח ספס קרימס עס האמורין. מה שאין כן כצור ועל כמכתיב ויקחל (מלני האליה תממה דעמו טו.)

רבינו חננאל (השיק)

מן המזבח ולמעלה. כלומר כל כהן שהחזיק להקריב כמזבח יבין לוי שהחזיק לזבחן אין צריכין לירדק אחריו. שלא עלה למזבח ולא לירדק עו שבתי: והכשירוהו יושבי לשכת הגזית, כדחנן בסוף מידות לשכת הגזית שם היתה מטהרי גזילה וישבת והנה את הכהונה, כהן שמשא בו פסול כ"י ושינוין לא תיבא סבין פסול: אלא אימא שחין פסול, פירוש שחין פסול פסוליות נסות הרוח ולעילת לשון כדאמרין במסכת שבת פרק כהה אשוי' ירושלמי אשוי' שחין היו. דב וירושע בריה דרב ארי לא בקט לומר דנח נפשיה דרב כהנה דאמר ומציא רבה הוא כסיל. חקוקה. פירוש סופר, דכתיב דיי חקוקים.